

Evanjelický a. v. cirkevný zbor Levice

Kázeň – ThDr. Martin Riecky

3. Pôstna večiereň

Mt 27, 38-44

Spolu s Ním boli ukrižovaní dvaja lotri, jeden sprava a druhý zľava. A tí, čo chodili tadiaľ, rúhali sa Mu, potriasali hlavami a hovorili: Hej, Ty, čo boríš chrám a za tri dni ho vystavíš, zachráň sa, ak si Syn Boží a zostúp z kríža! Podobne sa Mu posmievali aj veľkňazi so zákonníkmi a staršími hovoriac: Iných zachraňoval a seba nemôže zachrániť! Je izraelským kráľom, nech teda zostúpi teraz z kríža a uveríme v Neho! Dúfal v Boha, nech Ho teraz vyslobodí, ak chce, veď hovoril: Syn Boží som! A podobne Ho potupovali aj lotri, ktorí boli s Ním ukrižovaní.

Bratia s sestry

Okrem zástupu ľudí, ktorý sprevádzal Ježiša Krista na Golgotu, vidíme bližšie aj dvoch lotrov, ktorí boli ukrižovaní jeden sprava a druhý zľava Ježišovho kríža. Jeden mimobiblický záznam dáva spomenutým lotrom aj mená. Lotor po pravej strane sa mal volať Dismas, čo v preklade znamená „nepremožiteľný.“ Po ľavej strane bol Gistas, čo v preklade z aramejčiny znamená „v úkryte číhajúci zlodej.“

Či to tak skutočne bolo, alebo nie, to nie je podstatné. Biblický preklad ich označuje pomenovaním lotri. Slovenské slovíčko lotor je pritom odvodené od latinského latro, ktoré označuje kriminálneho zločinca. Všimnime si, či toto tvrdenie potvrdzujú biblické správy.

Podľa evanjelistov Matúša a Marka sa Ježišovi na kríži neposmieval iba ten veľký zástup ľudí, ktorých mená ani len nepoznáme. Boli tam aj veľkňazi, zákonníci a starší ľudu. Hovorili s Ním však aj naši už spomenutí dvaja lotri. Jediný evanjelista Lukáš rozlišuje ich postoj k Božiemu Synovi. Zakiaľ sa Mu jeden z nich vysmieval slovami: *Ak si Kristus, zachráň seba i nás!* Ten druhý ho napomínal a prosil Pána Ježiša, aby sa za neho prihovoral v raji. Keď Ježiša oslovil menom Mesiáš, určite bol Židom. Vedel, že očakávaný Mesiáš bude mať kráľovskú moc. Preto od Neho žiadal zázrak. Ten druhý lotor ho napomínal slovami: *Ani ty sa nebojíš Boha?*

Lotri sa teda rozchádzali v názoroch na Ježiša. Napriek tomu, že boli zločincami a rovnako boli s Božím Synom odsúdení. Bohabojný lotor sa bojí Boha za to, čo v živote urobil. Kajá sa a robí prvý krok na ceste spasenia, preto hovorí: *My spravodlivo trpíme, lebo dostávame spravodlivý trest za to, čo sme popáchali, ale tento neurobil nič zlého.*

Nevieme, čím sa títo lotri previnili. Hovorí sa, že v hodine smrti sa ukazuje pravý charakter človeka. Pretože pred smrťou zomierajúci cíti, že stojí pred Božím súdom a preto sa ukáže, za čím skutočne kráča vo svojom živote, v čo veril, čo vyznával. Druhý lotor sa nekajal, napriek tomu že zomiera za viny, ktorých sa dopustil.

Od kajúceho zločinca je sympatické, že si uvedomuje svoje viny, za ktoré musí niesť následky. Napriek tomu si nežiada od Pána Ježiša, aby ho zachránil. Pravdepodobne niečo počul o Ježišovi už dávnejšie. Vedel, že nič zlého neurobil a že trpí nevinne. Tomu nasleduje ďalší krok, ktorý urobil. Z kríža Mu hovorí: *Pane Ježiši, rozpomeň sa na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva.* Keby sme to chceli ešte doslovnejšie preložiť z gréckeho originálu, veta by znela nasledovne: „Pane, rozpomeň sa na mňa, keď už budeš vo svojej kráľovskej hodnosti.“ Takýto doslovný preklad nám pomáha pochopiť jeho vieru v Mesiáša. Ten kajúci lotor veril, že po smrti Pán Ježiš vstúpi do neba, príde do svojho kráľovstva a prevezme svoju kráľovskú hodnosť. Preto keď tak urobí, mal si spomenúť na tohto lotra, aby sa nad ním zmloval.

Táto jeho žiadosť je naozaj veľmi pokorná. Neprosí o to, aby ho prijal do Božieho kráľovstva, ale aby sa na neho rozpomenul. Je to výraz jeho viery, keď vidí bezmocného Ježiša visieť na kríži a porovnal si to s tým, ako kedysi uzdravoval ľudí a robil rôzne zázraky. Nad Ježišovým krížom bola síce pripevnená tabuľka s označením „Kráľ židovský.“ Ale kajúci lotor vedel, že je kráľom toho duchovného, neviditeľného kráľovstva, kam sa po smrti na kríži dostane a prevezme svoju kráľovskú hodnosť. Na základe tejto jeho viery mu Pán Ježiš odpovedá slovami: *Veru, hovorím ti: dnes budeš so mnou v raji.*

Dôležité je to slovíčko DNES. Akoby ním chcel povedať: „Áno, ešte dnes zomrieme a prídeme spolu do raja.“ Zomrú všetci traja s tým rozdielom, že Ježiš zomrie ešte pred obidvomi zločincami. Jemu už nemuseli lámať kosti, kým tým dvom lotrom áno. Telesne teda zomrú všetci traja smrťou na kríži, ale nepôjdu po smrti všetci traja na to isté miesto. Ježiš s kajúcim lotrom vstúpi do raja. O tom druhom nekajúcom zločincovi nie je zmienka, kam sa dostane, ale my môžeme tušiť, o aké miesto sa jedná.

Latinské príslovie hovorí: „Memento mori – pamätaj na smrť“. Tento príbeh dvoch lotrov je vlastne obrazom ľudstva, obrazom každého jedného z nás. My všetci sme hriešnikmi. Slovo HRIECH by sme vedeli preložiť pojmom dlh. Všetci sme teda Božími dlžníkmi. Ako by sme svoj dlh voči Bohu napravili. Čo Mu môžeme dať, aby sme už neboli dlžníkmi? Veď všetko v živote patrí Bohu. Aj naše telo, naša duša. Aj ten majetok, pretože On nám požehnal šikovnosť rúk a múdrosť umu, aby sme si mohli v živote niečo nadobudnúť.

Spomínam si na jedného pána, bol to taký päťdesiatnik. Ukazoval mi svoje mozolnaté ruky, zrobené od práce. Zatínal ich a hovoril: „Čo mi Boh dal? Všetko čo mám, mám vďaka pracovitosti svojich rúk. Boh mi nič v živote nedal.“ Ja som mu na to odpovedal: „Keby Pán Boh nepožehnal vaše ruky, tak by ste si nič nemohli v živote nadobudnúť.“ Ale on len zatínal päšť a hrozil proti nebu. Nakoniec sa manželka s ním rozviedla, deti od neho odišli a zostal v tom obrovskom dome čo vybudoval sám. Pán Boh mu nechal dielo jeho rúk, ktoré nepožehnal a komu to všetko zostane?

Ďalší pán, bol to už taký sedemdesiatnik sa celý svoj život chválil, ako prostredníctvom svojho rozumu všetko získal. Vedel kľučkovať medzi zákonmi. Pred revolúciou bol čelný funkcionár strany. Po revolúcii sa svojho presvedčenia nevzdal, stále sa oháňal červenou knižkou a pritom zastával funkciu presbytera. Stále dával dôraz, že to čo má, má vďaka svojmu rozumu. Odišiel zo sveta strašnou smrťou. Dostal rakovinu mozgu a po pár mesiacoch zomrel. Na tom, na čom si tak veľmi zakladal, to sa mu stalo osudným, pretože Pán Boh nepožehnal dielo jeho života.

Tak veľmi sme podobní tým dvom lotrom na kríži. Jeden sa kajal a prijal Božiu milosť. Ten druhý si myslel, že je v podstate dobrým človekom a aj pred smrťou sa zaobíde bez Božej milosti. Po smrti bol jeden prenesený do raja a ten druhý do Božieho odsúdenia. Na koho sa teda oplatí spoliehať vo svojom živote? Na svoje ruky, na svoj rozum? Len na Pána Boha, od ktorého všetko pochádza. Aj šikovnosť našich rúk, aj múdrosť nášho rozumu. Pretože keby nám to On nepožehnal, nič nemáme.

Celým svojím životom teda slúžme Božiemu Synovi. Každého dňa sa modlime, aby Boh v nás rástol a požehnával dielo nášho života. Aby sa On na ňom oslávil. Aby nás pri smrti našiel pripravených a mohlo z jeho úst zaznieť na našu adresu: „Ešte dnes budeš so mnou v raji.“

AMEN.